

Werkbezoek CINOP: Flexibilisering in het onderwijs

Omix Young Professionals

Rhinja Rutjes

Femke Goossens

Marjan Velink

Martijn Hendrikk

Introductie

Op donderdag 4 april zijn Rhinja, Femke, Martijn en Marjan op werkbezoek geweest bij Sandra Beugel van CINOP, een organisatie die zich door het hele land actief inzet voor verscheidene vraagstukken binnen het onderwijs. De dag vond plaats in Groningen, waar wij samen met Sandra een inspiratiesessie hebben gevolgd omtrent flexibilisering in het onderwijs. Daaraan voorafgaand hebben wij met Sandra gesproken over CINOP en haar werkzaamheden.

Waarom het thema flexibilisering?

We hebben als thema voor ons werkbezoek “flexibilisering binnen het onderwijs” gekozen omdat dit een nieuw fenomeen is dat binnen ons werkveld steeds vaker voor lijkt te komen. Ook bij onze opdrachtgevers binnen het traineeship speelt flexibilisering steeds meer een rol. Zo is flexibilisering een van de pijlers voor het toekomstbestendig onderwijs zoals dat bij de HvA. CINOP houdt zich als organisatie momenteel ook veel bezig met flexibilisering binnen het onderwijs en wij werden daarom benaderd door hen voor een werkbezoek. Daarnaast spraken de werkzaamheden van het CINOP ons erg aan en waren wij benieuwd naar wat Sandra ons kon vertellen over haar werk.

Het thema van de inspiratiesessie die we bij mochten bijwonen ging daarbij over een onderdeel van flexibilisering waar wij nog iets onbekender mee zijn dan de onderwijslogistieke organisatorische kanten van flexibilisering, namelijk de (veranderende) rol van docenten bij flexibilisering. Tijdens onze opdrachten werken we veel samen en zullen blijven samenwerken met ‘het onderwijs’, daarom leek het ons erg leerzaam om meer inzicht te krijgen in dit onderdeel van de keten. Meer begrip zorgt immers bijna altijd voor een betere toekomstige samenwerking. Deze inspiratiesessie was hiervoor dan ook een uiterst geschikt evenement.

In gesprek met Sandra Beugel van CINOP

Toen wij aankwamen in Groningen hebben we eerst kennisgemaakt met Sandra Beugel, onze contactpersoon en managing consultant van CINOP. Sandra vertelde ons dat CINOP een organisatie is die zich op verschillende manieren bezighoudt met vraagstukken binnen het onderwijs. Hun werkzaamheden bestaan onder andere uit: het leveren van advies, teamontwikkeling en -coaching, curriculumontwikkeling, het doen van onderzoek en het geven van trainingen. Vanuit origine richt de organisatie zich vooral op onderwijsvraagstukken binnen het mbo en hbo. De vraagstukken waar CINOP zich in specialiseert zijn op het gebied van flexibilisering van het onderwijs, de professionalisering van docenten en de verbinding tussen arbeidsmarkt en onderwijs. Samen hebben we de onderwijslogistieke keten bekeken, welke we in kaartvorm hadden meegenomen. Sandra vertelde ons dat CINOP bekend is met het model en zich met name richt op de *student life-cycle*, waar wij ons in het tweede jaar van het traineeship mee bezig gaan houden.

De inspiratiesessie

De inspiratiesessie waarbij wij, op uitnodiging van Sandra, aanwezig mochten zijn werd door Noorderpoort georganiseerd. Noorderpoort is een ROC in Groningen en Assen. Deze instelling heeft flexibilisering op de agenda staan en organiseert inspiratiesessies om zo (met name docenten) mee te nemen in dit proces. Dit was de vierde editie, met als thema “Wat betekent flexibilisering voor medewerkers van een (docenten-)team?”. Tijdens deze sessie vertelden vier verschillende sprekers over de invloed van flexibilisering van het onderwijs op het functioneren van docententeams en de aanpassingen die van docenten verwacht worden.

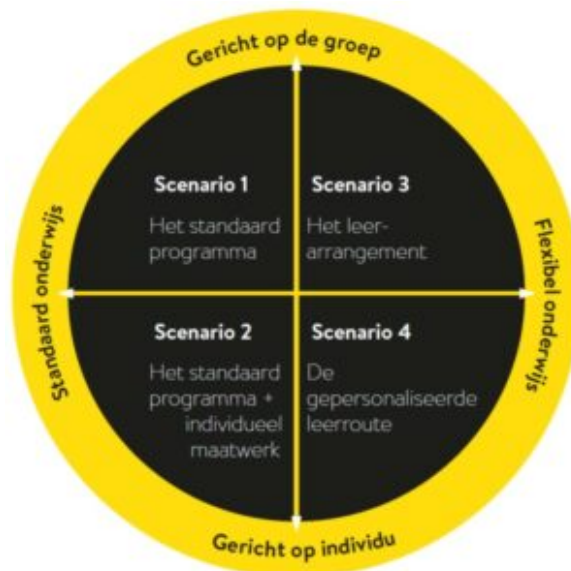
Als eerste vertelde Arnold van Calker, teammanager NoorderSport, van het Noorderpoort over de flexibilisering van het sportonderwijs en hoe zij op het NoorderSport gedeelte van de onderwijsinstelling gebruik maken van dagploegen in plaats van docentenroosters. Opvallend was dat docenten niet vast ingezet worden op specifieke vakken maar elke werkdag ingezet worden op vakken waar ze in geïnteresseerd zijn en verder in willen leren. Dit had als gevolg dat docenten met veel plezier naar school komen en de mogelijkheid krijgen om een mooie persoonlijke groei door te maken. Daarnaast moet een docent steeds vaker een coachende rol aannemen en meer betrokken worden bij de activiteiten van de studenten, omdat door flexibilisering de zichtbaarheid van de studenten vanuit de onderwijsinstelling steeds minder wordt. Arnold gaf aan dat een coachende rol niet altijd even goed past bij elke docent en dat dit een vraagstuk is waar flexibel onderwijs nu nog tegenaan loopt.

Daarna vertelde Bernadette Laudy, onderwijsconsultant, over flexibilisering op de NHL Stenden Hogeschool en de uitdagingen die NHL Stenden tegen het lijf is gelopen tijdens de overgang naar flexibel onderwijs. Ze vertelde dat flexibel onderwijs een nieuwe houding van zowel studenten, de organisatie en docenten vereist. Studenten moeten minder toets- en diplomagericht worden (denk aan vragen vanuit de studenten zoals: “welke stof komt in de toets en wat moet ik dus leren?”) en moeten meer gaan kijken naar hoe ze zichzelf kunnen en willen ontwikkelen. Dit vraagt een meer actieve inzet, de student is niet langer een passieve actor die eenzijdig informatie ontvangt. Studenten hebben hier wel de juiste begeleiding voor nodig. Dit is waar de nieuwe rol van de docent om de hoek komt kijken. Docenten functioneren niet langer alleen als informatiebronnen die hun kennis overbrengen naar studenten, maar worden ook meer een coach die de student helpt bij de persoonlijke en professionele ontwikkeling. Bernadette gaf aan dat het proces van flexibilisering niet zonder slag of stoot gaat, maar het een interessant proces in ontwikkeling is. Ze sloot haar presentatie af met: “Er is geen pad. Een pad ontstaat gaandeweg”.

De inspiratiesessie werd afgesloten door Eva Hoitzing en Anja Mennenga die onderzoek hebben gedaan naar flexibilisering bij vijf docententeams op het Noorderpoort. Uit hun onderzoek kwam naar voren dat er eigenlijk al erg veel gedaan wordt aan flexibilisering binnen de teams. De FlexScan en de bijbehorende vier scenario’s van CINOP zijn hier als leidraad gebruikt. De teams gaven aan dat niet een specifiek scenario hun ideale uitkomst is, maar een taartpunt van elk. De inventarisatie naar deze teams is een nulmeting en wordt als inspiratie gebruikt om de flexibilisering van de Noorderpoort verder te ontwikkelen. De uitdagingen van flexibilisering die uit het onderzoek naar voren kwamen hadden betrekking

op onderwijslogistiek, ondersteuning en de teams. Een andere uitkomst van het onderzoek was dat de rol van de docent verandert. Aan het einde van deze presentatie werd een nieuw beroepsbeeld van de MBO-docent gepresenteerd.

CINOP model van flexibilisering met 4 scenario's.

Ter afsluiting van de inspiratiesessie werd naar de aanvulling vanuit CINOP en Omix gevraagd. Sandra gaf als tip om de positieve energie omtrent flexibilisering vast te houden. Dit om ervoor te waken dat er niet twee jaar aan een project wordt gewerkt en het vervolgens aan de wilgen wordt hangen. Vanuit onze onderwijslogistieke achtergrond hebben wij Noorderpoort op het hart gedrukt om de logistieke kant, zoals roostering en studentvolgsystemen, te blijven betrekken in het proces van flexibilisering. Uit het voorbeeld van Noordersport bleek dit een hele uitdaging, maar juist door goede communicatie is dit een succesvol voorbeeld. Uit deze inspiratiesessie hebben wij meer inzicht gekregen in de rol van de docent, iets wat tot nu toe nog relatief onderbelicht was.

Onze take-away

Femke: “Kijkend naar de toekomst is flexibilisering van het onderwijs een belangrijk en onontkoombaar onderdeel van ons werkveld. Niet alleen de onderwijslogistiek zal zich hierop aan moeten passen maar ook het onderwijzend personeel van een onderwijsinstelling. Ik vond het ontzettend interessant om het vraagstuk van flexibilisering vanuit dit perspectief te mogen bekijken. Ik denk dat dit veel heeft bijgedragen aan mijn begrip voor mijn lesgevende collega’s en mijn ontwikkeling als Young Professional. Daarnaast kreeg ik veel energie van de gesprekken die wij met Sandra hadden over de problematiek binnen het onderwijs, de werkzaamheden die CINOP hiervoor verricht en de aansluiting hierbij met Omix. Ik denk dat wij veel van elkaar hebben geleerd en kunnen blijven leren in de toekomst.”

Marjan: “Het begrip flexibilisering wordt vaak aangehaald als hét ideale onderwijs waar alle onderwijsinstellingen zo spoedig mogelijk mee aan de slag moeten. Ik vond het erg interessant en bemoedigend om van Sandra en de verschillende inspiratiesessie sprekers zoveel voorbeelden en manieren te horen over flexibel onderwijs waarbij het goed werkt. Wat mij bijgebleven is, is dat om flexibel onderwijs (logistiek) mogelijk te maken er juist een grote mate van standaardisatie nodig is. En daarnaast de boodschap: niet wachten tot de wereld om je heen verandert, want het is een kwestie van gewoon beginnen. Ik kijk met veel interesse uit naar hoe flexibilisering tot uiting zal komen/komt bij onze opdrachtgevers. De aanwezigheid bij de inspiratiesessie van het Noorderpoort College en de gesprekken over de vele onderwerpen en werkzaamheden die bij CINOP spelen hebben mij een ontzettend interessant en waardevol inkijkje in de toekomst van het onderwijs getoond.”

Martijn: “Flexibilisering is een ideaal en doel waarnaar veel onderwijsinstellingen streven. Ons traineeship heeft een sterk onderwijslogistieke focus, en vanuit die specifieke focus kijken wij naar veranderingen in het onderwijs zoals flexibilisering. Ik vond het enerverend om meer te leren over een grote onderwijsverandering als flexibilisering vanuit een ander, docent-gericht perspectief. Niet alleen omdat dit bijdraagt aan mijn ontwikkeling als onderwijslogistieke professional in brede zin, maar ook omdat het weer heeft gezorgd voor meer begrip van een partij, docenten, waarmee ik dagelijks veel te maken heb. Flexibel onderwijs is alleen mogelijk als elke betrokken partij goed samenwerkt en inspiratiesessies zoals die van vandaag helpen bij het creëren van vruchtbare samenwerkingen tussen verschillende onderdelen uit de grote keten van het onderwijs.”

Rhinja: “ ‘De wereld verandert snel’ is een uitspraak die we vaak horen. Mijn persoonlijke overtuiging is dat door flexibilisering van onderwijs men beter in staat is om met al die veranderingen om te gaan. Leren om je (snel) aan te kunnen passen en eigenaarschap te hebben over je leerweg. Een tweetal lessen zijn mij na het werkbezoek bijgebleven. Allereerst is de *mindset* belangrijk! Flexibilisering vraagt van de docenten, de teams, de organisatie én van de studenten een andere *mindset*. Het is belangrijk om alle partijen erbij te betrekken en het tijd te geven. Het tweede wat mij is bijgebleven is dat er juist bij flexibilisering randvoorwaarden nodig zijn. Je kan niet zomaar alles open gooien, te veel keus is niet werkbaar. Als onderwijslogistieke professional hebben we hier in de praktijk mee te maken en is het interessant om hier meer over te leren.”

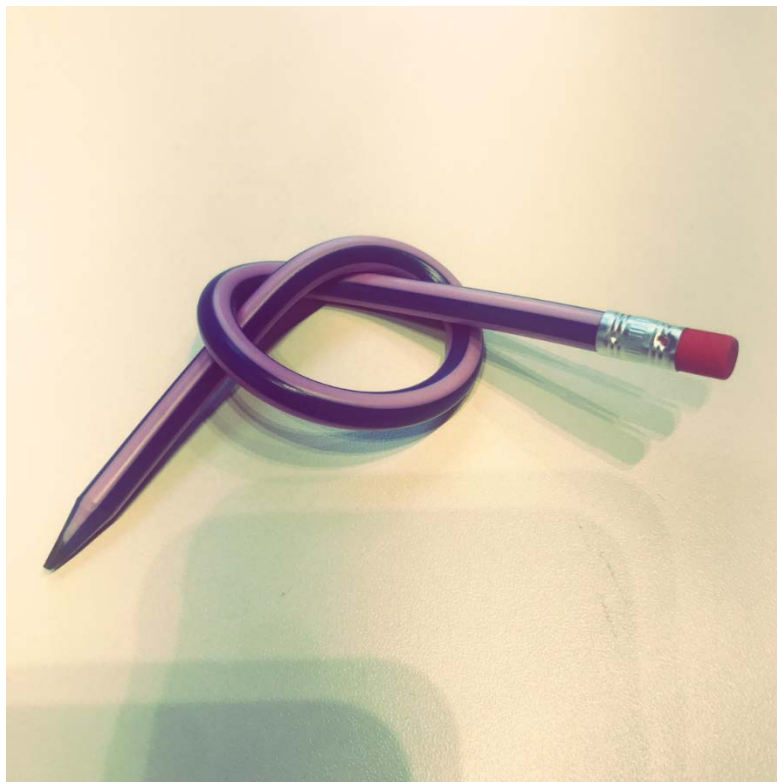
Dankwoord

Dit werkbezoek is tot stand gekomen met dank aan Sandra Beugel van CINOP. De inspiratiesessie werd georganiseerd door Noorderpoort, waarbij Arnold van Calker, Bernadette Laudy, Eva Hoitzing en Anja Mennenga de presentaties verzorgden. Allen dank voor dit geslaagde werkbezoek!

Websites met meer informatie

www.cinop.nl

www.noorderpoort.nl

Beginnen bij de '*Why*' - Waarom zou je een potlood flexibiliseren?

Of waarom zou je onderwijs flexibiliseren?